

2024 T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

YURT

DIŞINDA

GÖREVLENDİRİLECEK ÖĞRETMENLERİ SEÇME SINAVI

YENİ SINAV
KONULARINA
GÖRE

ÖZET BİLGİLER - HAP BİLGİLER - ÇIKMIŞ SORU BİLGİLERİ

ÖZETİN ÖZETİ

GENİŞ KONFOR

ediför
yayınevi

İÇİNDEKİLER

DİL VE ANLAM BİLGİSİ	5
TÜRK EDEBİYATI	47
İNSANLIĞIN ORTAK MİRASI OLAN KÜLTÜREL MİRASIMIZ	95
TÜRK KÜLTÜRÜ (SANAT, MİMARİ, MÜZİK, YEMEK, AİLE VE BAYRAMLAR)	115
GENEL TÜRK TARİHİ	131
T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	159
TÜRKİYE COĞRAFYASI	191
TÜRK DEVLETLERİ VE TOPLULUKLARI	237
TÜRKLERİN BİLİM, SANAT VE MEDENİYETE KATKILARI	245
TÜRK DÜŞÜNCE TARİHİ VE DEVLET FELSEFESİ	255
TÜRK EĞİTİM TARİHİ	277
ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ	301
ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ	335
KÜLTÜREL DİPLOMASİ VE EĞİTİM	361
05/06/2003 TARİHLİ VE 2003/5753 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI	371
657 SAYILI DEVLET MEMURLAR KANUNU	377
5682 SAYILI PASAPORT KANUNU	387
1 SAYILI CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİNİN (MEB)	389
ULUSLARARASI KURULUŞLAR	399
GENEL KÜLTÜR	405

DİL VE ANLAM BİLGİSİ

SÖZCÜKTE ANLAM

- Sözcük (kelime); bir dilde, belli bir anlamı ya da görevi olan en küçük ses birimidir.
- Her sözcüğün bir anlamı olmakla birlikte, cümle içerisinde üstlendiği görevleri de vardır. Bu da sözcüklerin farklı anlam boyutlarını ortaya çıkarır.

ÇOK ANLAMLILIK

- Sözcüklerin cümle içerisindeki kullanımlarına göre farklı anlamları ifade etmesidir. Yani bir sözcüğün birden fazla anlamda kullanılabilmesidir.

Gerçek (Temel) Anlam

- Bir sözcüğün tek başına kullanıldığında zihinde uyandırdığı ilk anlamdır. Sözcüğün, sözlükte verilen ilk anlamıdır.
  - › Sürekli soğuk su içtiğinden boğazı ağrıyordu. (Boynun ön bölümü ve bu bölümü oluşturan organlar)

Yan Anlam

- Sözcüğün gerçek anlamına bağlı olarak kazandığı ve gerçek anlamla arasında benzerlik ilişkisi olan anlamıdır.
  - › Testinin boğaz kısmı, diğer yerlerine göre dar olur. (Şişe, güğüm vb. kaplarda ağza yakın dar bölüm.)

Terim Anlam

- Sözcüğün herhangi bir bilim, sanat, meslek dalıyla ilgili kazandığı anlamıdır.
  - › Çanakkale Boğaz'ı, dış güçlerin göz diktiği yerlerden biriydi. (İki kara arasındaki dar deniz - Coğrafya ile ilgili)
  - › İzlediğimiz son oyunda kostüm ve dekor çok iyiydi. (Tiyatro ile ilgili)

Mecaz Anlam

- Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamıdır.
  - › Afet bölgelerinde binlerce boğaz gıda yardımı bekliyor. (Yiyeceği içeceği sağlanan kimse.)

Somut Anlam

- Sözcüklerin beş duyu organından biriyle veya birkaçıyla algılanabilen kavram ya da varlıkları karşılayan anlamıdır.
  - › Yemekten sonra genellikle sütü tatlıları tercih ederim.
  - › Papatyaların kokusu bahçeyi sarmıştı.

Soyut Anlam

- Sözcüklerin beş duyu organından biriyle veya birkaçıyla algılanamayan; varlıkları akıl, inanç ve sezgilerle kabul gören kavram ya da varlıkları karşılayan anlamıdır.
  - › Annesi ona nasıl da tatlı tatlı bakıyordu.
  - › Dün gece gördüğü rüyayı yorumlatmak istiyordu.

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİSİ

- Sözcüklerin eş anlamlı, eş sesli, karşıt anlamlı, yakın anlamlı, nitel veya nicel ya da genel veya özel anlamlı olması sözcükler arasında bir anlam ilişkisi olduğunu belirtir.

Eş Anlamlı (Anlamdaş) Sözcükler

- Yazılışları ve okunuşları farklı, anlamları aynı olan sözcüklerdir.
  - › ihtiyar - yaşlı
  - › cümle - tümce
  - › tabiat - doğa
  - › misafir - konuk

Eş Sesli (Sesteş) Sözcükler

- Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı sözcüklerdir.
  - › Neden kondun a bülbül kapıdaki asmaya (çardak üzerine yayılan üzüm-bitki)
Ben yarımdan ayrılmam götürseler asmaya (asmak işi)

NOT

- Düzeltme işareti (^) olan sözcüklerde sesteşlik ilişkisi yoktur.
  - › kar → kâr, hala → hâla
- Sözcüklerin gerçek ve mecaz anlamları arasında sesteşlik ilişkisi kurulmaz.

Zıt (Karşıt) Anlamlı Sözcükler

- Anlamca birbirinin karşıtı olan, çelişen sözcüklerdir.
  - › doğru - yanlış
  - › üzgün - mutlu
  - › yavaş - hızlı
  - › zor - kolay

NOT

- Bir sözcüğün olumsuzu onun zıt anlamlısı değildir.
  - › gelmek → zıddı: gitmek
olumsuzu: gelmemek

Yakın Anlamlı Sözcükler

- Cümledeki kullanımlarına göre kimi zaman aynı anlamları karşılayan ancak eş anlamlı sözcükler gibi birebir aynı anlama gelmeyen sözcüklerdir.
  - › ilerlerken - yürürken
  - › çabalamak - çalışmak

TÜRK EDEBİYATI

ŞİİR

- Zengin sembollerle, ritimli ve ahenkli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan edebî anlatım biçimine denir. Şiir, okurda estetik duygular ve coşkunluk uyandıran bir edebiyat ürünüdür.

ŞİİRDE TEMA

- Şiirde okuyucuya iletilmek istenen ana duyguya tema denir. Şiirin geneline yayılır ve de soyuttur.

ŞİİR DİLİ

- Günlük konuşma dili ile şiir dili birbirinden farklıdır. Şiirde, günlük dildeki sözcüklere özel ve farklı anlamlar yüklenir yani şiir dilinde imgeler vardır.

İMGE

- Şairin; bir varlığı, kavramı, durumu daha canlı ve daha duygulu anlatmak için onu başka varlık, kavram veya durumların çizgileriyle anlatmasıdır.

SÖYLEYİCİ

- Şiirde şairin sesini ve söyleyişini emanet ettiği kurgusal bir kişi veya varlıktır.

MAHLAS

- Divan şairlerinin şiirlerinde kullanmış oldukları takma adlardır. Genellikle son beyitte kullanılır.

MANZUME

- Ölçülü, uyaklı dizelerle yazılmış metinlerdir. Sözcükler genellikle gerçek anlamlarında kullanılır. Sanatsal olmayan her konu işlenebilir.

MAZMUN

- Şiirde kalıplaşmış olan söz ve benzetmelerdir.

ŞİİRDE GELENEK

- Türk şiirinde destan geleneği, halk şiiri geleneği, divan şiiri geleneği ve modern (serbest) şiir geleneği başlıklarında ele alınır.

NAZİM BİRİMİ

- Şiirlerde anlam bütünlüğü gösteren ve yapıyı oluşturan, dize veya dizeler topluluğudur. Dize sayısına göre adlandırılır. Nazım birimleri:

Mısra (Dize)

- Ölçülü ve anlamlı, bir satırlık nazım birimi.
  - › İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı

Orhan Veli Kanık

Beyit

- Anlamca bir bütünlük oluşturan ve iki dizeden oluşan nazım birimidir.
  - › Beni candan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı
Felekler yandı âhımdan murâdım şem'i yanmaz mı

Fuzulî

Dörtlük

- Dört dizeden oluşan ve anlam bütünlüğü olan nazım birimidir.
  - › Yiğidin eyisini nerden bileyim
Yüzü güleç kendi yaman olmalı
Kasavet serine çöktüğü zaman
Gönlünün gâmını alan olmalı

Karacaoğlan

Bent

- Üç, beş veya daha fazla dize öbeklerinden oluşan ve anlam bütünlüğü olan nazım birimidir.
  - › Beni bu güzel havalar mahvetti
Böyle havada istifa ettim
Evkaftaki memuriyetimden
Tütüne böyle havada alışımdı
Böyle havada aşık oldum
Eve ekmele tuz götürmeyi
Böyle havalarda unuttum.

Orhan Veli Kanık

NAZİM BİÇİMİ (NAZİM ŞEKLİ)

- Şiirin; nazım birimi, ölçüsü ve kafiye örgüsüne göre kazandığı biçimsel özelliklerdir.
- Türk şiirindeki başlıca nazım şekilleri:

Halk Şiiri
Anonim Halk Şiiri: Mâni, Türkü
Âşık Tarzı Halk Şiiri: Koşma, Semai, Varsağı, Destan
Aruz Ölçüsüyle Yazılan Halk Şiiri: Divan, Kalenderi, Semai, Selis, Satranç
Divan Şiiri
Beyitlerle Kurulanlar: Gazel, Kaside, Mesnevi, Kıt'a, Müstezat
Bentlerle Kurulanlar: Tuyuğ, Rubai, Murabba, Şarkı, Muhammes, Terkibibent, Terciibent
Batı Etkisindeki Türk Şiiri
Sone, Terzarima, Triyole, Balat, Serbest nazım

**İNSANLIĞIN ORTAK
MİRASI OLAN
KÜLTÜREL MİRASIMIZ**

KÜLTÜREL MİRAS

- Kültürel miras, bir toplumun üyelerine ortak geçmişlerini anlatan, aralarındaki dayanışma ve birlik duygularını güçlendiren bir hazinedir. İnsanların tarih boyunca biriktirdikleri deneyimlerin ve geleneklerin devamlılığını, geleceğin doğru kurulmasını sağlar.
- Kültürel miras ona miras niteliğini veren evrensel değerlerin yanında gençlere yeni öğrenme ve gelişme fırsatları sunduğu, insanlara güzel duygular ve sıcak anılar yaşattığı, yaratıcılığı ve keşfetme güdüsünü beslediği, dünyaya ve hayata bakışımıza derinlik kattığı ve hepimizin geçmişimizden öğrenecek çok şeyimiz olduğu için korunmalıdır.
- Kültürel miras; kimliğimizle, kültürümüzle, tarihimizle ilgili somut ve soyut değerlerin tümüdür.
- Tarihi kentler ve dokular, kültürel peyzajlar, anıtsal yapılar, arkeolojik alanlar, kadar dil, gelenek, dans, müzik, ritüeller gibi yaşayan ama somut olmayan değerler de kültürel mirası oluşturur.
- Kültürel miras geçmişle bugün arasında bağlantı kurarak içinde yaşanılan kültüre ve dünyaya bir temel oluşturur ve geleceğin oluşturulmasında sağlam bir referans verirken manevi anlamda da insan hayatlarını zenginleştirir.
- Dünya Miras Listesi bütün insanlığın ortak mirası olarak kabul edilen evrensel değerlere sahip kültürel ve doğal varlıkları dünyaya tanıtmak, toplumda söz konusu evrensel mirasa sahip çıkacak bilinci oluşturmak ve çeşitli sebeplerle bozulan, yok olan kültürel ve doğal değerlerin yaşatılması için gerekli işbirliğini sağlamak amacıyla UNESCO'nun 17 Ekim – 21 Kasım 1972 tarihleri arasında Paris'te toplanan 17. Genel Konferansı kapsamında, 16 Kasım 1972 tarihinde "Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme" kabul edilmiştir.
- 14.04.1982 tarih ve 2658 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan bu Sözleşme, 23.05.1982 tarih ve 8/4788 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanarak 14.02.1983 tarih ve 17959 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.
- Uluslararası önem taşıyan ve bu nedenle takdire ve korunmaya değer doğal oluşumlara, anıtlara ve sitlere "Dünya Mirası" statüsü tanınmaktadır.
- Sözleşmeyi kabul eden üye devletlerin UNESCO'ya başvurusuyla başlayan ve Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS) ve Uluslararası Doğayı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği (IUCN) uzmanlarının başvuruları değerlendirmesi sonunda tamamlanan bir işlem dizisinden sonra aday varlıklar Dünya Miras Komitesinin kararı doğrultusunda bu statüyü kazanmaktadır.
- Günümüzde, UNESCO, ICOMOS ve benzeri uluslararası kurumlar, organizasyonlar tarafından hazırlanan sözleşmelerde, uluslararası hukuk metinlerinde ya da ulusal düzeyde kullanılan yasalarda ve yönergelerde kullanılan kültürel miras kategorileri şunlardır;

Somut Kültürel Miras

- Taşınır Kültürel Miras (tablolar, heykeller, sikkeler, el yazmaları, arkeolojik eserler vs.)
- Taşınmaz Kültürel Miras (anıtlar, arkeolojik sitler, tarihi kent dokuları vs.)

Sualtı Kültürel Mirası

- Batıklar
- Sualtı kalıntıları
- Kentleri)

Somut Olmayan Kültürel Miras

- Sözlü gelenekler
- Gösteri sanatları
- Ritüeller

Doğal Miras

- Kültürel boyutu olan doğal sitler
- Kültürel peyzajlar gibi, fiziki, biyolojik ve jeolojik formasyonlar vs.)

UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİ'NDE TÜRKİYE

- 2023 yılı itibarıyla Dünya genelinde UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kayıtlı 1199 kültürel ve doğal varlık bulunmakta olup bunların 933 tanesi kültürel, 227 tanesi doğal, 39 tanesi ise karma (kültürel/doğal) varlıktır. Her yıl gerçekleşen Dünya Miras Komitesi toplantıları ile bu sayı artmaktadır.
- Gerekli belgelerin UNESCO Genel Merkezi'ne sunulmasıyla Türkiye Sözleşmeye 16.03.1983 tarihinde resmen taraf olmuştur.
- 1972 Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunması Sözleşmesi'ne göre oluşturulan ve Dünya Mirası Komitesi (DMK) tarafından belirlenen Dünya Mirası Listesi'nde Dünya Miras Alanı olarak ilan edilen 1199 miras yer almaktadır.
- Bunlardan 933'ü kültürel, 227'si doğal ve 39'u karma (doğal ve kültürel) miraslardır.
- **Türkiye'nin bu listede 19'u kültürel, 2'si karma olmak üzere 21 miras alanı bulunmaktadır:**
- Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas) 1985
- İstanbul'un Tarihi Alanları (İstanbul) 1985
- Göreme Millî Parkı ve Kapadokya (Nevşehir) 1985 (Karma Miras Alanı)
- **Hattuşa:** Hitit Başkenti (Çorum) 1986
- Nemrut Dağı (Adıyaman) 1987
- Hieropolis-Pamukkale (Denizli) 1988 (Karma Miras Alanı)

TÜRK KÜLTÜRÜ

(SANAT, MİMARİ, MÜZİK, YEMEK,
AİLE VE BAYRAMLAR)

(SANAT, MİMARİ, MÜZİK, YEMEK, AİLE VE BAYRAMLAR)

KÜLTÜR

- Kültür; tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünüdür.

TÜRKLERDE SANAT VE MİMARİ

A) İlk Türk Devletlerinde (Hun- Kök Türk- Uygur) Yaşam Biçiminin Sanata Etkisi

- İlk Türklerde konargöçer hayat şartlarına uygun olarak hayvancılık temel geçim kaynağı olduğu için, ilk Türk toplumlarının inancında hayvanlara farklı anlamlar yüklenmiştir. Aslan ve kartal güç ve kudreti, kurt özgürlüğü, kaplumbağa ise ebediyeti sembolize etmiştir. Bu durum ilk Türklerin sanat anlayışına da yansımış ve hayvan üslubu denilen süsleme sanatı belirgin olarak işlenmiştir.
- İlk dönem kent geleneği mimarisi kağanların otağı veya sarayları merkez alınarak gelişmiştir.
- Şehirlerle ilgili sınırlı sayıdaki bulgular nedeniyle Hun Dönemi'ne ait mimari kalıntı olarak kurganlar (mezarlar) ve sonraki dönemlere örnek teşkil etmiş çadırlar vardır.
- Türkler ölülerine büyük saygı gösterdikleri için ölen kişinin hayattayken kullandığı at koşumları, silahları vb. eşyaları da kurgana konulmuştur.
- Eşyaların kurgana konması geleneği, Türklerde ahiret inancının olduğunu göstermektedir.
- **İlk Türklerde ortaya çıkmış olan önemli kurganlardan bazıları şunlardır:**
  - Pazırık Kurganları,
  - Noin Ula Kurganı,
  - Esik Kurganı ("Altın Elbiseli Adam" bu kurganda bulunmuştur.)
  - Kudırge Kurganı,
  - Gök-Bulak Kurganı
  - Tuyahta Kurganı
- Konargöçer yaşam tarzının vazgeçilmez unsurlarından biri de çadırlardır. Kubbe şeklindeki tavan, Türk İslam devletleri mimarisini de etkilemiştir.
- Hunlarda demircilik, dokumacılık ve deri işleme sanatı oldukça gelişmiştir.
- Hunlara ait heykeller ahşaptan, pişmiş topraktan ve madenlerden yapılmış, Hun heykel sanatında hayvan tasvirleri çok gerçekçi bir şekilde işlenmiştir.
- Kök Türk şehirlerinin mimarisi ile ilgili kesin bulgular olmamasına rağmen, Kül Tigin'in anıt mezarı Kök Türklerde anıt mezar mimarisi hakkında önemli bilgiler vermektedir.
- Hunlarda olduğu gibi Kök Türklerde de maden işçiliği ve dokumacılık oldukça gelişmiştir.
- Türklerde demircilik sanatında kullanılan madenler, yönlerle ilişkilendirilmiştir. Demir, siyah renginden dolayı kuzeyi; bakır kırmızı renginden dolayı güneyi işaret etmiştir.
- Kök Türk kurganlarında yapılan kazılarda üzerinde fantastik yaratık resimleri bulunan çok sayıda madenî eşyalar, kulplu maşrapalar ve seramik kaplar bulunmuştur.
- Kök Türk kurganlarında görülen heykel sanatı, Hunlara göre daha gelişmiştir.
- Kül Tigin, Bilge Kağan ve Vezir Tonyukuk adına dikilen heykeller ise Kök Türk heykellerinin en güzel örnekleridir.
- Kök Türklerde de eğlence, müzik ve festivaller önemli bir yere sahipti. Bu dönemde tuğ müziği, dinî müzik ve ozan müziği ön plana çıkmıştır.
- Kamlar, Güneş ve Ay tutulmalarında kötü ruhları kovmak için davul çalarlardı.
- İlk Türklerde dinî törenler müziksiz yapılmazdı.
- Kök Türklerde, yağ (ölü gömme) törenleri önemli bir yere sahipti. Bu törenlere ağıtçılar katılır, ağıtlar yakılırdı. Ağıt yakma geleneği günümüzde de devam etmektedir.
- Uygur Türkleri yerleşik medeniyetin en önemli sanat örneklerini vermiştir. Özellikle Budizm ve Manihaizm dinleri ile tanıştıktan sonra, tapınak mimarisinde önemli gelişmeler göstermiştir.
- Uygur şehirlerindeki pek çok saray, tapınak ve ev kerpiç kullanılarak yapılmış, Haço'daki saray kalıntısında ise taş malzemeler kullanılmıştır.
- Uygurlar mimaride tonoz, kubbe ve Türk üçgeni gibi yapılarla yer vermişler, gökyüzünden ilham alarak kubbe tekniğini ilk önce çadırlarda ve kurganlarda, daha sonra da diğer mimari yapılarda kullanmışlardır.
- Kubbe daha sonraları Türk İslam devletlerinde de kullanılmaya devam etmiştir.
- Minyatür sanatı, Uygurlarda Mani dininin etkisiyle gelişmiştir.
- Uygurlarda heykel sanatının temeli Kök Türklerdeki balballara dayanmaktadır.
- Uygurlarda resmî çalgılara "kövrük" denilirdi.
- XX. yüzyılın başlarında yapılan kazılardaki bulgularda, günümüzde de kullanılan müzik aletleri arasında yer alan zurna'ya da rastlanması, zurnanın bu dönemde de kullanıldığını gösterir.
- Uygurların on iki makamı, Türklerin duyularını ve müzikal birikimlerini yansıtmaları bakımından önemlidir.
- İlk Türk devletleri müzik konusunda oldukça gelişmiş, bu dönemde türkü söylemek yırlamak/ırlamak sözleriyle ifade edilmiştir.
- İlk Türk devletlerinde melodiye Kög, türkü söyleyen kimseye de ırçı denilirdi.

GENEL TÜRK TARİHİ

TÜRKLERİN TARİH SAHNESİNE ÇIKIŞI

- Türk adı;
  - Çin kaynaklarında; miğfer,
  - Uygur metinlerinde; güç, kuvvet,
  - Kaşgarlı Mahmut'a göre; olgunluk çağı,
  - Ziya Gökalp'e göre töre sahibi,
  - A. Wamberg'e göre türük (türemek),
  - G. Doerfer'e göre devlete bağlı halk,

gibi çeşitli anlamlarda kullanılmıştır.

- Ayrıca;
  - Türk adından ilk olarak Çin yıllıklarında bahsedilmiştir.
  - Türk kelimesini siyasi olarak ilk kez Kök Türkler kullanmıştır.
  - Türkiye kelimesi coğrafi bir terim olarak ilk kez Bizans kaynaklarında VI. yüzyılda Orta Asya için kullanılmıştır.
  - Türkiye kavramı XI. yüzyıldan itibaren Anadolu için kullanılmıştır.

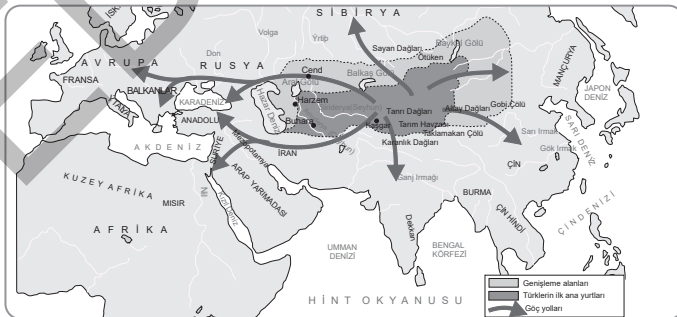
Türklerin Ana Yurdu

- Türklerin ana yurdu "Orta Asya"dır.
- Orta Asya; doğuda Kingan Dağları, kuzeyde Sibiry, batıda Hazar Denizi, güneyde Hindikuş ve Karanlık dağları ile çevrilidir.

ORTA ASYA TÜRK GÖÇLERİ

Göçlerin Sebepleri

- İklim koşullarının değişmesi (Kuraklık, salgın hastalıklar, otlak ve tarım alanlarının daralması)
- Bağımsız yaşama arzusu
- Hayvan hastalıkları
- Boylar arası mücadeleler
- Çin ve Moğol baskısı
- Yeni yurt edinme düşüncesi
- Nüfusun artması

Göçlerin Sonuçları

- Yeni devletler kuruldu.
- Kültürel etkileşim gerçekleşti.
- Bazı Türk devletleri millî benliklerini kaybetti.
- Kavimler Göçü yaşandı. (İlk Çağ bitti, Orta Çağ başladı.)
- Orta Asya'da nüfus azaldı.

NOT

- Türkler geniş bir coğrafi alana yayılmış, yazıyı geç kullanmış ve göçebe hayat yaşamışlardır. Bu durum Türk tarihinin bir bütün olarak incelenmesini zorlaştırmış ve Türklerin ana yurtlarının belirlenmesini güçleştirmiştir.
- At unsuru göçü kolaylaştırmıştır. Ayrıca at, Türklerin kabiliyet gücünü artırmış ve savaşlarda başarılı olmalarında etkili olmuştur.

ORTA ASYA KÜLTÜR MERKEZLERİ

Anav Kültürü: Aşkabat'ın güneydoğusunda yer alır. Orta Asya'nın en eski kültür bölgesidir. At ilk kez bu kültürde görülmüştür.

Afanesyev Kültürü: Türklerin en eski kültür merkezidir. Altay-Sayan Dağları'nın güneybatı bölgesindeki Minusinsk Ovası'nda yer alır.

Kelteminar Kültürü: Bu kültür, Anav kültürünün etkisini taşır. Yerleşik hayatı benimsemişlerdir.

Andronova Kültürü: Yenisey yakınlarında bulunur. Bu kültürün yaratıcıları Türklerin ilk ataları olduğu kabul edilir. Tunç ve altından yapılan en eski eşyalar bu kültüre aittir.

Karasuk Kültürü: Adını Karasuk Nehri'nden alır. Demir madeni dünyanın pek çok bölgesine göre daha erken işlenmeye başlanmıştır. Atlı göçebe kültürünü Orta Asya'ya yaymıştır.

Tagar Kültürü: Bölgedeki en gelişmiş kültürdür. Metal silahlar yapmışlardır. Bu kültürün mensuplarına Altaylılar denir.

İLK TÜRK DEVLETLERİ

İskitler (Sakalar) (MÖ VIII - MÖ II)

- Orta Asya kökenli, atlı göçebe Türk toplulukları tarafından kurulmuştur.
- Ölülerini eşyalarıyla birlikte gömmeleri ahiret inancının varlığını gösterir.
- Tomris adında kadın hükümdarları vardır.
- Savaşçı bir topluluktur. Ordularında Amazon adı verilen kadın askerler yer almıştır.
- Şu Destanı ve Alp Er Tunga Destanı en önemli sözlü edebiyat eserleridir. Firdevsi'nin "Şehname"sinde İskit-Pers savaşlarından bahsedilir. Bu eserde Alp Er Tunga'dan Efrasiyab olarak bahsedilmiştir.

**T.C. İNKILAP TARİHİ
VE ATATÜRKÇÜLÜK**

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911 - 1912)

Savaşın Sebepleri

- İtalya'nın sömürge elde etmek istemesi
- İtalya'nın Trablusgarp'ta bulunan petrolü ele geçirmek istemesi
- Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın ve savunmasız olması
- İtalya'nın Roma İmparatorluğu'nu yeniden kurmak istemesi
- Osmanlı Devleti'nin güçsüz olması
- İtalya'nın Akdeniz Antlaşması'yla İngiltere ve Fransa'nın desteğini alması
- Savaş öncesinde İtalya ile Rusya arasında **Racconigi Antlaşması'nın** imzalanması

Savaşın Başlaması ve Gelişimi

- Hazırlıklarını tamamlayan İtalya, Trablusgarp'a yerleşen İtalyan vatandaşlarına kötü davranıldığını iddia ederek Osmanlı'ya savaş açıp Trablusgarp'ı işgal etti.
- Trablusgarp'ta askeri gücü yetersiz olan Osmanlı Devleti donanması zayıf olduğu için Trablusgarp'a deniz yoluyla yardım edemedi. Mısır'ı işgali altında bulunduran İngiltere'nin Osmanlı ordusunun bölgeden geçişine izin vermemesi nedeniyle de kara yoluyla bölgeye yardım yollayamamıştır. Osmanlı Devleti, İtalya'ya karşı yerli halkı örgütlemek için Trablusgarp'a subaylar (Mustafa Kemal, Enver Bey, Nuri Bey, Fethi Bey, Ali Çetinkaya) göndermiştir.
- Kıyafet ve kimlik değiştirerek gizlice Trablusgarp'a geçen bu subaylardan Mustafa Kemal, Gazeteci Şerif kimliğini kullanmıştır.

Savaşın Sona Ermesi

- Derne ve Tobruk'ta Mustafa Kemal, Bingazi'de Enver Bey İtalyanların ilerleyişini durdurmuştur.
- İtalya Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamak için Balkan Savaşları'nın da çıkmasını fırsat bilerek On İki Ada ve Rodos'u işgal etmiş, Çanakkale Boğazı'nı kuşatmış Akabe ve Beyrut'u bombalamıştır.
- Bu gelişmeler üzerine Osmanlı barış istemek zorunda kalmış ve iki devlet arasında Uşi Antlaşması imzalanmıştır.

UŞİ ANTLAŞMASI (1912)

- Uşi Antlaşması ile Trablusgarp ve Bingazi İtalya'ya bırakıldı.
- Balkan Savaşları'nın çıkmasından dolayı On İki Ada ve Rodos Yunan tehlikesine karşı kısa süre için İtalya'ya bırakıldı (İtalya 1947 Paris Antlaşması ile bu yerleri Yunanistan'a bırakmıştır.).
- Trablusgarp dini yönden Osmanlı Devleti'ne bağlı kalacaktır.

Böylece Osmanlı, Trablusgarp ile kültürel bağlılığını korumak istemiştir ve halifelik siyasi alanda kullanılmıştır.

- Trablusgarp ve Bingazi'nin 1909'dan beri Duyun-u Umumiye'ye olan taksitlerini ve bölgede bulunan halife temsilcilerinin maaşlarını İtalya ödeyecektir.
- Diğer devletlerin onaylaması hâlinde İtalya kapitülasyonların kaldırılmasına karşı çıkmayacaktır.

Savaşın Sonuçları

- Osmanlı Devleti Kuzey Afrika'daki son toprak parçasını kaybetti (Trablusgarp).
- Mustafa Kemal Kolağası (Yüzbaşı) rütbesinden, Binbaşılığa yükseldi.
- Mustafa Kemal'in ilk askeri başarısıdır.
- Bu savaş Mustafa Kemal'in sömürgecilğe karşı ilk savaşıdır.
- Osmanlı Devleti'nin zayıflığı anlaşıldı.
- Dünya tarihinde uçak ilk kez bu savaşta kullanılmıştır.

BALKAN SAVAŞLARI

I. BALKAN SAVAŞI (1912 - 1913)

Savaşın Nedenleri

- Fransız İhtilali'yle yayılan milliyetçilik akımı
- Rusya'nın panslavist politikası
- Reval Görüşmeleri ile İngiltere'nin Rusya'yı Balkan politikasında serbest bırakması
- Balkan devletlerinin Osmanlı'yı Balkanlardan atmak istemesi
- Osmanlı Devleti'nin güçsüz durumda olması

Savaşın Başlaması ve Gelişimi

- Rusya'nın teşvikiyle Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ, Osmanlı Devleti'ne savaş açmıştır.
- 8 Ekim 1912'de Karadağ'ın saldırısıyla başlayan I. Balkan Savaşı'nda Osmanlı;
  - Ordunun siyasete karışması
  - Savaş öncesinde askerlerin bir kısmının terhis edilmesi
  - Dört cepheye birden savaşıması
  - Silah, yiyecek, araç-gereç gibi konularda eksikliklerin olması

gibi nedenlerle yenildi.

- 30 Mayıs 1913'te Londra Antlaşması yapıldı. Antlaşmaya göre;
  - Osmanlı Devleti, Midye-Enez hattının batısında kalan toprakları Balkan devletlerine bırakacaktır.

TÜRKİYE COĞRAFYASI

EDITÖR YAYINLARI

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

COĞRAFİ KONUM

Coğrafi Konum: Herhangi bir merkezin Dünya üzerindeki yerine denir. Paralel - meridyenler (matematik konum) ve özel konumdan oluşur.

Matematik Konum: Bir merkezin Ekvator'a ve başlangıç meridyenine olan uzaklığını ifade eder. Paralel ve meridyenlerden oluşmaktadır. Mutlak konum olarak da bilinir.

Paralel

Doğu - Batı yönünde çizilen hayali çizgilerdir. Bir yerin Ekvator'a olan uzaklığını ifade eder.

- Başlangıç paraleli ve en geniş paralel dairesi Ekvator'dur. Ekvator'un derecesi 0'dır.
- Ekvator, Dünya yüzeyini kuzey ve güney olmak üzere iki eş parçaya ayırır. Ekvator'un kuzeyine Kuzey Yarım Küre, güneyine Güney Yarım Küre denir.
- Kuzey Yarım Küre'de 90, Güney Yarım Küre'de 90 tane olmak üzere toplam 180 adet paralel dairesi bulunur.
- Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe paralel boyları kısalır.
- Ardışık iki paralel arası mesafe her yerde 111 km'dir.

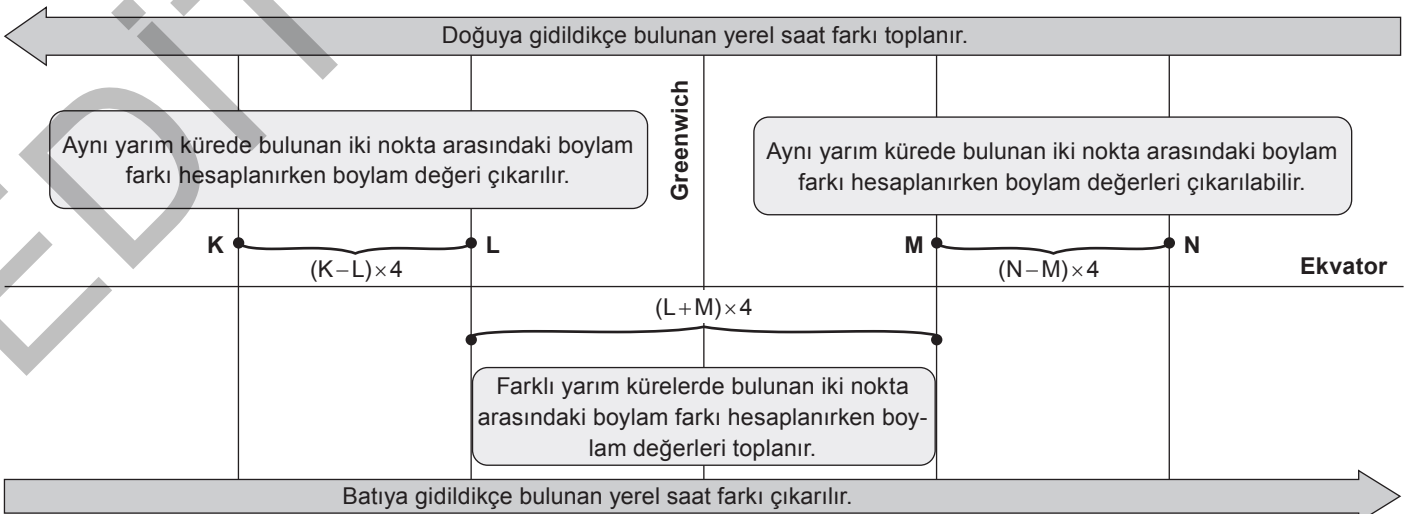
Enlem

Enlem, bir yerin ekvatora olan uzaklığına göre açısız konumdur.

- Kutuplara yaklaştıkça Güneş ışınlarının geliş açısı küçülür, bu da iklim, bitki örtüsü, yerleşimlerin sınırı gibi faktörleri etkiler.
- Kutuplara yaklaştıkça çizgisel hız azalır ve tan-gurup süreleri uzar, gece-gündüz süre farkı artar, yer çekimi artar.

Yerel Saat Hesaplama

Yerel saat, belirli bir bölgede veya konumda kullanılan standart saat dilimidir.

- Aynı enlem üzerindeki noktaların çizgisel hızları, tan-gurup süreleri, gölge boyları, Güneş'i alma açıları, gece-gündüz süreleri aynıdır ancak sıcaklık farklı olabilir.
- Sıcaklık farklılıkları özel konumdan kaynaklanabilir, bu nedenle enlem cevabı yerine Dünya'nın şekli de verilebilir.

Meridyen

Meridyenler, kutuplardan geçerek paralelleri dik kesen hayali yarım dairelerdir.

- Başlangıç meridyeni, İngiltere'nin Londra kenti yakınlarındaki Greenwich Gözlemevi üzerinden geçer.
- Başlangıç meridyeni doğu ve batı yarım küreleri ayırır, anti-meridyen 180. meridyen tarih değiştirme çizgisidir.
- Her yarım kürede, her bir meridyen derecesinin iki tane bulunur ve doğu-batı yönünde artar.
- Meridyenler arası mesafe Ekvator'da 111 km'dir, kutuplara gidildikçe daralır ve kutuplarda birleşirler.
- Bütün meridyenlerin boyları birbirine eşittir ve her bir meridyen üzerindeki noktaların açı değeri ve zaman farkı aynıdır ancak uzaklıkları farklıdır.
- İki meridyen arası mesafe değişse bile zaman farkı 4 dakikadır.

Boylam

- Bir yerin başlangıç meridyenine olan uzaklığının açı cinsinden değerine boylam denir.
- Boylamların sadece yerel saatlere etkisi vardır.
- Aynı boylam üzerindeki noktaların yerel saatleri, öğle vakitleri, Güneş'in karşısına geçme anları yıl boyunca aynıdır.

TÜRK DEVLETLERİ VE TOPLULUKLARI

EDITÖR YAYINLARI

ESKİ TÜRK DEVLETLERİ

ASYA HUN DEVLETİ (BÜYÜK HUN DEVLETİ) (MÖ
220 - MS 216)

- Orta Asya'da kurulan ilk teşkilatlı Türk devletidir.
- Hunların bilinen ilk hükümdarı büyüklük ve genişlik anlamına gelen Şan-yü veya Tan-hu unvanını taşıyan Teoman'dır.
- Oğuz Kağan Destanı'nı oluşturmuşlar. Bu destanda geçen Oğuz Kağan, Mete Han olarak bilinir.
- Türk devletlerinde görülen ikili teşkilat ve kurultay Hunlarla uygulanmaya başlamıştır.
- İlk anlaşmayı Çinlilerle imzalamışlardır (Kuzey Şansi Antlaşması). İpek Yolu için mücadeleler yapılmıştır.
- En parlak dönemi Mete Han Dönemi'dir. Bu dönemde devlet en geniş sınırlarına ulaşmış ve Türk boylarını tek çatı altında birleştirmiştir.
- Bu durum Orta Asya'da Türk siyasi birliğinin sağlandığını göstermektedir.
- İlk disiplinli Türk ordusunu kuran Mete Han "İslıklı ok'u" bulmuş, orduyu "Onluk Sisteme" göre teşkilatlandırmıştır.
- Çinliler Çin Seddi'ni, Hun akınlarını durdurmak için bu dönemde yapmışlardır.
- Mete Han'dan sonra Hun Devleti, Doğu ve Batı hun olarak ikiye ayrıldı. Batı Hun'a Çinliler son verirken Doğu Hun Güney ve Kuzey Hun olarak ikiye ayrıldı.
- Çin baskısından kaçan Hunların batıya göç etmeleri sonucu Kavimler Göçü yaşanmıştır.

AVRUPA HUN DEVLETİ (370 - 496)

- Avrupa'da kurulan ilk Türk devletidir.
- **Balamir** tarafından kurulmuştur.
- Devlet en parlak dönemini **Attila Dönemi'nde** yaşamıştır.
- Uldız Dönemi'nde Anadolu'ya ilk Türk akınları yapılmıştır.
- Atilla Doğu Roma ile ilişkileri geliştirmek için Margos Barışını yapmış ancak antlaşmanın şartlarına uyulmaması sebebiyle I. ve II. Balkan seferlerine çıkmıştır.
- Seferler neticesinde Anadolios Antlaşması yapılmış ve Doğu Roma ödediği vergiyi üç katına çıkarmıştır.
- Doğu Roma'yı denetim altına alan Atilla, Batı Roma üzerine Galya Seferi'ni düzenlemiş ancak papanın Batı Roma adına af dilemesi üzerine Atilla Roma'yı işgal etmeden geri dönmüştür.
- Almanların Nibelungen Destanı'nda Attila'dan Etzel olarak bahsedilir. Ayrıca Attila Avrupa'da "Tanrı'nın Kamçısı", "Tanrı'nın Kırbacı" olarak adlandırılmıştır.
- Attila'dan sonra tahta geçen İlek, Dengizik ve İrnek geçmiştir. Devlet bu dönemde yıkılma sürecine girmiştir.

I. KÖK TÜRK DEVLETİ (552 - 630)

- Türk adıyla kurulan ilk Türk devletidir.
- **Bumin Kağan** tarafından **Ötüken**'de kurulmuştur.
- En parlak dönem Mukan Kağan Dönemi'dir. Devleti amcası İstemi Yabgu ile birlikte yönetmiştir.
- İpek Yolu'na hakim olmak için Akhunlara karşı Sasanilerle ittifak yapılmıştır.
- Daha sonra Sasanilere karşı da Bizans ile iş birliği yapmışlardır.
- Mukan Kağan'dan sonra artan Çin baskısı ve iç çekişmeler devletin Doğu ve Batı olarak ikiye ayrılmasına neden oldu ve iki taraf da daha sonradan Çin egemenliğine girmiştir.

II. KÖK TÜRK (KUTLUK) DEVLETİ (682 - 742)

- Kök Türkler, Çin esaretinde olduğu dönemlerde bağımsızlık için ayaklanmışlardır. Kutluk Kağan, İleriş (devleti derleyen) unvanıyla kağan seçildi. Bu ayaklanmalardan en önemlisi 639 yılındaki Kürşat Ayaklanması'dır. Bu girişim başarısız olmasına rağmen bağımsızlık mücadelesine hız kazandırmıştır.
- Nihayet Kök Türkler, Kutluk Kağan önderliğinde bağımsızlık için harekete geçmiş ve 682 yılında II. Kök Türk Devleti'ni resmen kurmuşlardır.
- Kutluk Kağan, Çin üzerine 46 sefer düzenlemiştir.
- Kutluk'tan sonra başa geçen Kapgan Kağan Türk birliğini büyük ölçüde sağlamıştır.
- Ancak kurduğu baskıcı yönetim, Türk boylarının isyan etmesine neden olmuştur.
- En parlak dönem **Bilge Kağan Dönemi**'dir.
- Ülkeyi kardeşi Kül Tigin ile beraber idare etmiştir.
- Devlet bünyesinde Vezir Tonyukuk önemli görevler üstlenmiştir.
- Devlet Karluklar, Basmiller ve Uygurların birleşmesiyle yıkılmıştır.

NOT

- Devletin Türk kelimesini kendi adlarında kullanmaları, kendilerine özgü alfabe oluşturmaları ve Çin'e karşı bağımsızlık mücadelesi vermeleri ulusçu (milli) bir devlet niteliği taşıdıklarını gösterir.

UYGUR DEVLETİ (744 - 840)

- Basmil ve Karlukların birleşmesiyle kurulmuştur.
- Devletin kurucusu **Bilge Kül Kağan**'dır. **Ötüken** merkezli kurulmuştur. **Moyen-Çur** Dönemi'nde devlet en parlak dönemini yaşamıştır.
- Türk - Arap iş birliği sayesinde kazanılan Talas Savaşı, Uygurların Orta Asya'da egemenlik kurmalarını sağlamıştır.

**TÜRKLERİN BİLİM,
SANAT VE MEDENİYETE
KATKILARI**

TÜRKLERİN BİLİM, SANAT VE MEDENİYETE KATKILARI

BÖLÜM 1

İLK TÜRK DEVLETLERİ DÖNEMİNDE BİLİM, SANAT VE MEDENİYET

YAZI, DİL VE EDEBİYAT

Sözlü Edebiyat

Sagu: Cenaze törenlerinde yakılan ağıtlar.

Sav: Atasözü anlamına gelmektedir.

Koşuk: Şölenlerde genellikle sazlarla söylenen şiirler.

Destan: Olağanüstü olaylar, doğaüstü kimlikler ve kahramanlık- larla dolu eserlerdir. Önemli destanlar;

- **Alp Er Tunga ve Şu Destanları:** İskitler
- **Oğuz Kağan Destanı:** Asya Hunları
- **Ergenekon Destanı ve Bozkurt Destanı:** Kök Türkler
- **Göç ve Türeyiş Destanları:** Uygurlar
- **Manas Destanı:** Kırgızlar
- **Dede Korkut Hikâyeleri:** Oğuzlar

Yazılı Edebiyat

- İlk Türk devletlerinde yazılı kaynaklara Orta Asya'nın çeşitli yerlerinde bulunan kitabelerde rastlanmıştır. Bunlar Kök Türk- lere ait Orhun Kitabeleri (Türkler tarafından yazılmış ilk tarihi eserdir.
- Kitabeler Kül Tigin, Bilge Kağan, Tonyukuk adına dikilmiştir. Kırgızlara ait Yenisey Kitabeleri ve Uygurlardan kalan Kara- balgasun, Sine- Uşi, Moyen-Çur ve Bugut kitabeleridir. Kâğıt ve matbaayı kullanan Uygurlar Dönemi'nde Uygur alfabesiyle yazılmış ilk yazılı hukuk belgeleri oluşturulmuştur.
- **Kök Türk Alfabesi:** Kök Türkler, Kırgızlar, Bulgarlar, Hazarlar ve Peçenekler tarafından kullanılmıştır.
- **Uygur Alfabesi:** Uygurlar, Moğollar ve Karahanlılar tarafından kullanılmıştır.

NOT

- İlk Türk tarihçisi Tonyukuk'tur.
- İlk Türk şairi Aprın Çur Tigin'dir.
- Kök Türk alfabesi ilk kez Wilhelm Thomsen tarafından okun- muştur.

SANAT

- On İki Hayvanlı Türk Takvimi oluşturulmuştur.
- Bu durum astronomiyle ilgilenildiğinin göstergesidir.
- İlk Türk devletleri sanat eserlerini taşınabilir malzemeden yap- mışlardır.
- Bu durum göçebe yaşam tarzının bir sonucudur.

- Uygurlarda resim, fresk, çinçilik ve minyatür gibi sanatlar geliş- miştir.
- Süsleme sanatında kaplan, dağ keçisi, geyik motifleri kullanıl- mıştır.
- Eski Türklerde halılar üzerine applike tekniğiyle resimler yapıl- mıştır.
- **Aplike,** keçe üzerine ince ve renkli deri kumaşlar yapıştırılarak yapılan bir resim tekniğidir.
- Uygurlar Dönemi'nde "**stupalar**" adı verilen kubbeli Uygur tapı- nakları önemli mimari eserlerdir.
- Uygur ressamlarına "**bedizci**" denilmiştir.
- Hun sanatının en önemli eseri Altaylardaki Pazırık Kurganı'nda yapılan kazılarla ortaya çıkarılan dünyanın en eski halısı olan Pazırık Halısı dokumacılıkta ne kadar ileri gittiklerini göster- mektedir.
- Türklerin madencilik düzeyindeki gelişmişliğin en güzel örneği Esik Kurganı'nda ortaya çıkarılan İskitlere ait Altın Elbiseli Adam adı verilen altın zırhtır.

BİLİM

- Astronomi bilimiyle uğraşan Türkler, On İki Hayvanlı Türk Tak- vimi'ni oluşturmuşlardır.
- Bilim ve fikir adamlarının katılımıyla toplanan ve hükümdar- larca korunan Kengeş denilen meclisi vardır.
- Türkler, cesedin çürümesine engel olmak için mumyacılık yap- mıştır.
- Mumyacılığın yapılması tıp, ecza, kimya ve biyoloji bilimlerinin geliştiğini gösterir.

SPOR FAALİYETLERİ

Çevgan

Günümüzde polo olarak tanınan bu oyun, altışar veya dörder kişi- lik iki grup hâlinde oynanırdı. At üzerinde çöğen denilen ucu eğri bir değnekle oynanan bu oyunda amaç, düz arazide sahaya bira- kılan bir topun belirlenen hedefe ulaştırılmasıdır.

Gökbörü

Atlı sporlardan olan gökbörü oyunu, içine saman doldurulduktan sonra dikilen oğlak derisi ile oynanır. Türklerin her daim savaşa hazır olmasını sağlayan bir idman olarak değerlendirilmiştir.

Kızbörü

Düğünlerde at üzerinde oynanan bir oyundur. Oyun, evlilik tören- lerinde kesilen hayvanın gelin tarafından kaçırılmasıyla başlar. Erkek tarafı gelini kovalar ve hayvanı gelinden almaya çalışır.

Tepük

Bu oyunun ne zaman ortaya çıktığı tam olarak bilinmese de Orta Asya'da oynandığı bir gerçektir. Günümüzde oynanan futbola çok benzeyen bir oyundur.

**TÜRK DÜŞÜNCE
TARİHİ VE DEVLET
FELSEFESİ**

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DÜŞÜNCESİ

İLK TÜRKLERDE DEVLET VE DÜŞÜNCE

- Türk tarihinde ilk siyasi teşekküllü Asya (Büyük) Hun Devleti'dir.
- Diğer bir deyişle tarihte Türklerin kurduğu ilk büyük devlet Asya Hun Devleti'dir.
- Hunların siyasi varlığı önce Orta Asya'nın doğusunda, daha sonra Afganistan ve Batı Türkistan'da son olarak da Avrupa'da görülmüştür.
- Orta Asya'nın doğusunda hüküm süren diğer Türk devletler ise Tabgaçlar, Kök Türkler ve Uygurlar tarafından kurulmuştur.
- Kavimler Göçü'nün ardından bugünkü Macaristan topraklarında kurulan Avrupa Hun Devleti Avrupa siyasetinde büyük rol oynadı.
- Hunların ardından Doğu Avrupa'da Avarlar, Bulgarlar, Peçenekler, Uzlar, Hazarlar, siyasi olarak varlıklarını sürdürdüler.
- Peçenekler devlet kuramadan topluluk halinde yaşadılar.
- Bu devletler eski Türk geleneği olan boy sistemine göre yaşadılar.
- Türk tarihinde Museviliği kabul eden tek Türk devleti olan Hazarlar buna rağmen benliklerini korudular.
- Bir kısmı ise yerleşik hayata geçtikleri için şehir kültürüne uydular.
- Türklerin çoğunun boylar halinde yaşamaları onların yok olmalarını engelledi.
- Yusuf Has Hacip tarafından 1069'da yazılan Kutadgu Bilig ve Kaşgarlı Mahmud tarafından 1074'te kaleme alınan Divanü Lügati't-Türk, Türk düşünce tarihinin hem İslam öncesine hem sonrasına siyasi ve sosyal açıdan ışık tutmaktadır.

Türklerde Devleti Ortaya Çıkaran Düşünce

- İlk Türk toplulukları bozkır kültürü içinde yaşadıkları için hayatlarını su kaynakları, otlaklar, yaylak-kışlak hayat tarzı belirlemiştir.
- Türkler bu hayat tarzında boylar halinde yaşamışlardır.
- Her boy belli bir nüfusa, geçim kaynağı olan hayvanlara ve birlikte yaşadıkları bir alana sahiptiler.
- Göçebe yaşayan ilk Türkler yaşamaya uygun alanlara ulaştıklarında yerleşik hayata geçmiş ve şehirler kurarak, yeni hayat tarzı meydana getirmişlerdir.
- Yerleşik hayatın getirdiği ekonomik faaliyet olan tarım la uğraşarak hem tahıl hem de meyve-sebze yetiştirdiler.
- Türklerde oğuş denilen aile, toplumun en küçük yapı taşı oluştururdu.
- Kurulan ilk Türk devletleri, boy birliği şeklinde ortaya çıkmıştır.

İlk Türklerde Siyasi Düşüncenin Kaynağı

- İlk Türk devletleri kolay idare edilebilmesi için ikili teşkilat denilen doğu ve batı şeklinde iki kanada ayrılarak yönetilmiştir.
- Güneş doğudan doğduğu için doğu kanadı devletin merkezi sayılır, kağan doğu kanadında otururdu.
- Kağan, Gök Tanrı tarafından kendisine verilen yetki ile devleti yönetirdi.
- Bu anlayışa kut inancı denirdi. Kut kağanın bağlı bulunduğu hanedan üyeleri için de geçerliydi. Bu nedenle kağanın soyundan gelenlerin tahta çıkma hakkı vardı.
- Kağanın temel görevi Gök Tanrı adına yeryüzünün her tarafını hakimiyet altına alması idi.
- Bu anlayış cihan hakimiyeti ile ifade edilmiştir.

TÜRKLERDE TÖRE

- İlk Türk devletlerinde hukukun temelini ve kaynağını geleneklerden alan sözlü hukuk kuralları denilen "töre" oluşturmuştu.
- Töre; sosyal düzeni sağlayan örf, âdet, gelenek ve ahlaki değerlerden beslenerek ortaya çıkmıştır.
- Törenin oluşumunda; kut anlayışı ile kağanlar tarafından konulan kurallar, kurultaylarda alınan kararlar ve kağanın iradesiyle toplum içinde yavaş yavaş oluşan gelenekler etkili olmuştur.
- Kağanlar da dâhil olmak üzere bu töreye herkesin uyması zorunludur.
- Töre zamanın şartlarına göre değişebilirdi. Ancak değişmeyen hükümleri de vardı.
- Bunlar könlük (adalet), uzluk (iyilik, faydalılık), tuzluk (eşitlik), kişilik (insanlık) idi.
- Töre, Türk toplumunda gerek kağanın iktidarı gerekse devletin sürekliliği için önemli bir koşuldur.
- Devlet teşkilatlanmasında düzenleyici bir role sahip olan töre, kağanın hem keyfi hareket etmesini engellemiş hem de halkına adil davranması için bir kontrol mekanizması olmuştur.

İlk Türklerde Devlet (il) Yapılanması

- Eski Türk toplumunun sosyal yapısı; oğuş (aile), urug (aileler birliği), boy (ok), budun (millet) ve il (devlet) şeklinde birbirine sıkı sıkıya bağlı olan unsurlardan meydana gelmiştir.
- Budunların bir kağan etrafında bir araya gelmesiyle de il oluşmuştur.
- Türkler, devlete "el" veya "il" adını vermiştir. Devlet, yöneticilerle iş birliği yapan geniş halk kitlelerinin gayretleri ve katkıları sonucunda meydana gelmiştir.
- Dolayısıyla budun, devletin hem kurucusu hem de temel unsuru olmuştur.

TÜRK EĞİTİM TARİHİ

TÜRK EĞİTİM TARİHİNİN AMACI VE ÖNEMİ

- Eğitim tarihi, eğitimin zaman içinde izlediği yolu inceleyen bir bilim dalıdır. Eğitim bilimlerinin bir dalı olarak eğitim fakültelelerinde ve ilgili enstitülerde araştırılmaktadır.
- Tüm bilim dalları gibi eğitim bilimleri de kendi akademik geçmişini belgelemektedir. Türk eğitim tarihi, Türklerin eğitim alanındaki geçmişini araştırarak günümüz eğitim uygulama ve sorunlarına çözüm bulmak, geleceğe dönük planlama yapmak için yararlanabileceğimiz veriler sunar.

Türk Eğitim Tarihinin Kapsamı

- Toplumun Eğitim Anlayışı
- Eğitimle İlgili Her Tür Bilgi ve Belge
- Ders Araç ve Gereçleri
- Devletin Eğitim Politikası ve Eğitim Felsefesi
- Yaygın Eğitim Kurumları
- Eğitimle İlgili Kanun, Tüzük ve Yönetmelikler
- Öğretmenlerin Zaman İçinde Değişen Nitelikleri
- Ders Programları ve Kitapları
- Örgün Eğitim Kurumları
- Eğitim Kuramları ve Geliştirilen Eğitim Düşünceleri
- Eğitimle İlgili Nitel ve Nicel Sonuçlar

Eğitim ve öğretimle ilgili kavramların açıklanması, örneklendirilerek anlaşılmasının sağlanması, gerçekleştirilen eğitim uygulamalarının kavranması, dönemler arası benzerlik ve farklılıkların nedenlerinin açıklanması, günümüz uygulamalarının yorumlanması, bazı olgu, kavram, kurum, kuruluş ve anlayışların zaman içinde değişimi gibi konular Türk eğitim tarihinin kapsamına girer. Görülüyor ki Türk eğitim tarihinin konu kapsamı çok geniştir. Bunun nedenleri, eğitimin kapsamının geniş olması ve konuların uzun bir zaman kesiti içinde ele alınmasıdır.

TÜRK EĞİTİM TARİHİNİN KAPSAMI, AMACI VE ÖNEMİ

- Türk eğitim tarihi, Türklerin eğitim anlayış ve uygulamalarını inceleyerek dönemsel özellikleri ve zaman içinde ortaya çıkan farklılıkları belgelerle ortaya koyar. Dönemsel özellik ve farklılıkların değerlendirilmesi, günümüz eğitim sorunlarının daha iyi anlaşılmasına ve çözülmesine yardımcı olur.

TÜRK EĞİTİM TARİHİNİN DÖNEMLERİ

- Türk eğitim tarihinini dönemlere ayırmak, Hunlardan günümüze kadarki süreçte eğitimimizin seyrini daha iyi görebilmemizi sağlar.
- Türk toplumunu derinden etkilemiş olan iki olay; İslamiyet'in Türklerce kabulü ve cumhuriyetin ilanı Türk eğitim tarihi açısından da dönüm noktası olarak kabul edilmiştir.
- **Buna göre Türk eğitim tarihi üç ana döneme ayrılır:**
  - İlk Türk Devletlerinde Eğitim,
  - İslamiyet'in Kabulünden Sonra Türklerde Eğitim,
  - Cumhuriyet Döneminde Eğitim.

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİNDE EĞİTİM

- Türk eğitim tarihi, bilinen ilk Türk toplumlarıyla başlar. İslamiyet öncesi dönemde Türk devletlerinden üçü ön plana çıkar: Hun, Kök Türk ve Uygur devletleri.
- Bunların eğitim görüş ve uygulamalarında görülen temel özellikler şunlardır:

İlk Türk Devletlerinde Eğitimin Temel Özellikleri

- Eğitim anlayışı ve uygulamaları toplumun yaşama biçiminin etkisiyle şekillenmiştir.
- Eğitimde toplumun töresi çok önemlidir.
- Bu dönemde örgün eğitim kurumlarının bulunduğunu gösteren kesin bir delil yoktur.
- Şiir, atasözü gibi sözlü edebiyat ürünlerinin halk eğitiminde önemli rolü vardır.
- Eski Türklerde mesleki eğitim önemlidir.
- Dışa dönük, akıncı, mert bir insan modeli olan "alp" tipine önem verilir.

ASYA HUN DEVLETİ'NDE EĞİTİM

- Asya Hun Devleti Dönemi, Türk eğitim tarihinde ilk belirgin uygulamaların görüldüğü zaman dilimidir.
- Özellikle Mete Han zamanında, güçlü bir orduyu ve güçlü bir toplumu hedefleyen, etkin ve disiplinli bir eğitim yaşamının bulunduğu bilinmektedir.
- Bir tür yaygın eğitim niteliği taşıyan bu yapının temel amaçları aşağıda verilmiştir:

ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ

ÖĞRETİM İLKELERİ

HEDEFE GÖRELİK

- Öğrenme-öğretme sürecinde işe koşulan tüm uygulama, materyal, strateji, yöntem ve tekniklerin hedef davranışlara uygun, öğrencinin kazanımı elde etmesini sağlayacak nitelikte olmasıdır.
- › Coğrafya dersindeki “Türkiye’deki bitki örtüsü çeşitliliğini bilir ve haritada gösterir.” kazanımı için öğretmenin derse Türkiye’nin bitki çeşitliliğini gösteren bir haritayla gelmesi ve öğrencilerin Türkiye’deki bitki çeşitliliğini harita üzerinde göstermelerini sağlaması

ÖĞRENCİYE (BİREYE) GÖRELİK

- Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarının, yeteneklerinin, fizyolojik ve psikolojik özelliklerinin, bireysel farklılıklarının esas alınmasıdır.
- › Öğretmenin, henüz soyut işlemler yapabilecek düzeyde olmayan öğrencilere soyut kavramları somutlaştırarak anlatması

BİLİNENDEN BİLİNMEYENE

- Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin önceki bilgi ve deneyimlerinden yola çıkılarak yeni bilgi ve deneyimlerin bu ön öğrenmeler üzerine inşa edilmesidir.
- › Tarih öğretmenin öğrencilere Osmanlı Devleti’nin kuruluşunu anlatırken konuyu, öğrencilerin daha önce öğrendiği Anadolu’daki Beylikler konusu üzerine temellendirmesi

KOLAYDAN ZORA (BASİTTEN KARMAŞIĞA)

- Öğrenme-öğretme sürecinde işlenen konularda önce basit, daha zor ve karmaşık içeriklerin verilmesidir.
- › Matematik öğretmenin çift basamaklı sayılarla çarpma işleminden önce tek basamaklı sayılarla çarpma işlemini öğretmesi

SOMUTTAN SOYUTA

- Öğrenme-öğretme sürecinde önce somut bilgilerin verilmesi, soyut kavramların bunlar üzerine öğretilmesidir.
- › İlkokulda dört işlem becerisi öğretilirken somut nesnelere (abaküs, sayı çubukları, fasulyeler vs.) kullanılması

YAKINDAN UZAĞA

- Öğrenme-öğretme sürecinde hem doğal hem de sosyal olarak öğrencilerin en yakın çevresinden yola çıkılmasıdır.

- › Osmanlı dönemine ait eserleri işleyen bir öğretmenin öncelikle okulun bulunduğu ilçedeki, ardından o ildeki ve son olarak da tüm ülkedeki Osmanlı eserlerini örnek olarak vermesi

YAŞAMA YAKINLIK (HAYATİLİK)

- Öğrenme-öğretme sürecinde kullanılan etkinliklerin, materyallerin, problemlerin vs. öğrencinin yaşamda karşısına çıkabilecek türden olmasıdır.
- › Fen bilimleri dersinde öğretmenin öğrettiği fotosentez konusunu anlatırken öğrencilerin evlerinde ya da bahçelerinde yetiştirdikleri bitkilerden örnekler vermesi

TRANSFER

- Öğrencilerin edinmiş oldukları bilgi ve becerilerin başka bir alana aktarılabilir nitelikte olmasıdır.
- › Bir öğrencinin okulda öğrendiği bir bilgiyi evde karşılaştığı bir sorunu çözmek için kullanması

AÇIKLIK (AYANİLİK)

- Derste kullanılan terim ve kavramların öğrencilerin kolayca anlayabilecekleri nitelikte olmasıdır.
- Açıklık ilkesi aynı zamanda öğrenmeyi kolaylaştırmak için materyaller kullanmayı, deneyler ve etkinlikler yapmayı da içerir.
- › Biyoloji dersinde öğretmenin kalbin yapısını sınıfa kasaptan aldığı gerçek bir hayvan kalbi getirerek anlatması

ETKİN KATILIM (İŞ/AKTİVİTE/YAPARAK YAŞAYARAK ÖĞRENME)

- Öğrencilerin, daha kalıcı öğrenmeler edinebilmeleri için, öğrenme-öğretme sürecine mümkün olduğunca çok duyu organıyla katılmalarının sağlanmasıdır.
- › Bir fen bilimleri öğretmenin, fotosentez olgusunu öğrencilerin okul bahçesinde bitki yetiştirerek gözlemlenmelerini sağlaması

NOT

- Açıklık ilkesi ile etkin katılım ilkesine verilen örnekler birbiriyle karışabilmektedir. Öğretmenin gerçekleştirip öğrencilerin izlediği uygulama örnekleri (deney, gösteri vs.), açıklık; öğrencinin bizzat kendisinin gerçekleştirdiği uygulamalar ise etkin katılım ilkesine örnek oluşturur.

GÜNCELLİK (AKTÜALİTE)

- Öğretim sürecinde işlenecek konuların güncel sorun ve olayla ilişkilendirilerek ele alınmasıdır.
- › Döviz kurunun ülke ekonomisi üzerindeki etkilerini anlatan bir öğretmenin konuyla ilgili ürünlerin fiyatlarındaki değişimle ilgili güncel bir haberi sınıfta okuması

ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

EDITÖR YAYINLARI

TEMEL KAVRAMLAR

ÖĞRENME

Organizmanın davranışlarında yaşantı yoluyla meydana gelen nispeten kalıcı izli değişikliklerdir.

Dolayısıyla öğrenmeden bahsedebilmek için;

- Ortada bir davranış değişikliği olması gerekmektedir.
- Bu davranış değişikliği kalıcılık arz etmelidir.
- Bu davranış değişikliği yaşantılar sonucunda ortaya çıkmış olmalıdır.

Örneğin;

- › Annesini görünce bebeğin susması
- › Limon görünce kişinin ağzının sulanması

EĞİTİM

- Yaşantılar yoluyla bireyin istendik bir davranış oluşturma ya da mevcut bir davranışı değiştirme sürecidir.

Örneğin;

- › Bir çocuğa tuvalet alışkanlığı kazandırmak
- › Bireyin yabancı dil öğrenmesi
- › Örneğin;

DAVRANIŞ

- Organizmanın uyarıcıya verdiği her türlü karşılıktır.
- Doğrudan gözlemlenebilen davranışlara "açık", doğrudan gözlemlenemeyen davranışlara ise "kapalı" davranış denir.

Örneğin;

- › Dans etme, gülme, okuma, düşünme, sevmeye, kalbin atması, sindirim sisteminin çalışması...

Öğrenilmiş Davranışlar

İstendik (Olumlu): Planlı, eğitim sonucu ya da gelişigüzel kültürlenme ile ortaya çıkan öğrenilmiş davranışlar

Örneğin;

Yürüme, konuşma, yazma, eleştirel düşünme...

İstenmedik (Olumsuz): Hatalı eğitim ya da kötü kültürlenme ile ortaya çıkan öğrenilmiş davranışlar

Örneğin;

- › Hırsızlık yapmak, küfretmek, kötü alışkanlıklar edinmek...

Öğrenilmemiş Davranışlar

Doğuştan getirilen davranışlar: İçgüdü, refleks, homeostatik denge.

Örneğin;

- › Diz kapağına vurulunca organizmanın ayağını kaldırması
- › Yüzümüze rüzgâr geldiğinde gözümüzü kırpmamız
- › Vücut ısımız düştüğünde titrememiz

Geçici davranışlar: İlaç, hastalık, alkol, uyuşturucu vs. etkisi altındaki davranışlar

Örneğin;

- › Alkol etkisiyle bireyin korkusuz tavırlar sergilemesi
- › Ayağı kırılan birinin uzun süre yürüyememesi

REFLEKS

- Bir uyarıcı karşısında gösterilen ani, basit, istem dışı tepkilerdir. Uyarıcısı ve tepkisi bellidir.

Örneğin;

- › Şimşek çaktığında irkilme

İÇGÜDÜ

- Türün tüm bireylerinde görülen uyarıcısı belli olmayan karmaşık davranışlardır.

Örneğin;

- › Ağ örme, bal yapma, kış uykusu, hayvanların avlanması...

UYARICI

- Organizmanın duyu organları tarafından algılayarak tepki göstermesine yol açan her türlü tepkidir.

Örneğin;

- › Öğrencide heyecanlanma tepkisine yol açan sınav kâğıdı
- › Köpekte salgılama tepkisine yol açan et

TEPKİ

- › Organizmanın uyarıcıya karşı gösterdiği açık ya da kapalı her türlü davranıştır.

Örneğin;

- › Kedilerden korkan birinin kedi görünce yolunu değiştirmesi

1. Öğrenen ile İlgili Faktörler

Türe Özgü Hazıroluş

- Bir organizmanın istenilen davranışı göstermek için gerekli biyolojik donanımına sahip olması durumudur.

Örneğin;

- › Bir karganın konuşmayı öğrenememesi

KÜLTÜREL DİPLOMASİ VE EĞİTİM

EDİTÖR YAKINLAR

KÜLTÜREL DİPLOMASİ

DİPLOMASİ NEDİR?

- Diplomasi; dünya düzenindeki ırk, mezhep, dil ayrımcılığı yapılmadan uluslararası ilişkilerde etkin bir iletişim ve çözüm yöntemidir.
- **Diplomasi, günümüzde iki anlamla ifade edilir:**
  - Dar anlamda diplomasi
  - Geniş anlamda diplomasi
- Dar anlamda diplomasi, genelde bir ülkenin dışişleri bakanlığı tarafından ve büyükelçilikler vasıtasıyla yürütülen aktif diplomatik karşılıklı görüşler ve anlaşmalar vasıtasıyla oluşmaktadır.
- Geniş anlamda diplomasi, uluslararası ilişkilerde uluslararası örgütler tarafında yürütülmektedir.

KÜLTÜREL DİPLOMASİ NEDİR?

- Kültürel diplomasi uluslararası arenada imajını düzeltmek ve prestijini artırmak isteyen devletlerin başat dış politika araçlarından biri haline gelmiştir.
- Kültürel diplomasi; fikirlerin, düşüncelerin, dünya görüşünün, yaşam tarzının, estetik anlayışının, zevklerin ve tatların paylaşımı suretiyle kendini doğru ifade etme ve muhatabını doğru tanıma yoludur.

KÜLTÜREL DİPLOMASİ İLE İLGİLİ TERİMLER

- Kültürel diplomasi konu başlığında; sert güç, yumuşak güç, akıllı güç, propaganda ve markalaşma, kamu diplomasisi terimleri karşılaşılmaktadır.

Sert Güç

- Sert güç (hard power); bir güç aktörünün ekonomik ve askeri olanaklarını kullanarak başka bir aktör veya aktörlerin davranışları üzerinde değişiklik yapabilme veya nüfuz sağlayabilme becerisidir.
- Aktörlerin güç uygulamadaki amaçları istediklerini elde etmektir.
- Bazı durumlarda başarılı olabilmek için tehdit veya kandırma yollarına başvurmadan da bunu yapabilme yeteneğine sahiptirler.

Yumuşak Güç

- Yumuşak güç, iş birliği yaparak ya da çekicilik unsurunu kullanarak istediklerini yaptırabilmedir.
- Yumuşak güç; “davranış spektrumu” (davranış etki alanı) olarak gündemi oluşturma, cazibe ve yanına çekmeyi kullanır.
- Kurumlar, değerler, kültür ve politikalar yumuşak gücün kaynakları arasındadır.
- Kültürel değerler, devletlerin yumuşak gücünü oluşturmaktadır

Akıllı Güç

- Akıllı güç, gücün doğasını ve uluslararası ilişkilerde kullanımını anlamada tamamlayıcı bir halka olarak ABD’li siyasi düşünür Joseph Nye tarafından ortaya atılmış bir kavram.
- Devletin akıllı gücü, sert gücün yumuşak güçle birleşimi veya yumuşak güç ile sert güç arasında bir uyum olduğunda ortaya çıkar.

Propaganda

- Kültürel propaganda, geçmişten günümüze kültürel ilişkilerle ve sanat ve bilim etkinlikleriyle başka ülkeler üzerinde etkili olmak ve uluslararası prestij kazanmak için devletlerce kullanılan bir yöntemdir.
- Propagandanın Amaçları
  - Dost (müttefik) devletlerin desteğini kazanmak veya kuvvetlendirmek.
  - Olaylar veya fikirlere karşı tutum oluşturmak veya tutumu değiştirmek.
  - Düşmana (rakibe) yol açan devletlerin program ve politikalarını zayıflatmak, etkisizleştirmek.
  - Düşman (rakip) diğer grupların programlarını önlemek ve karşılık vermek.

Markalaşma

- Markalaşma kültürünü yaratan şey, tüm kurumsal stratejilerinin bir bütün olarak ürüne odaklanması sonucu oluşur.
- Kalite, yönetim, pazarlama, finans, müşteri ilişkileri stratejileri bir bütün olarak bir markayı yaratır.
- Türkiye’nin “Made in Türkiye” logolu markalaşma süreci, ülkemiz açısından önemli bir markalaşma örneğidir.

Kamu Diplomasisi

- Kamu diplomasisi, başka ülkelerin ihtiyaçlarını, kültürlerini, halklarını anlama; mesajların aktarılması, hatalı algılamaların düzeltilmesi, ortak amaçlar için uygun zeminlerin tespit edilmesi hedefleri ile ortaya konulan ilişki geliştirme yöntemidir.
- Devlet ve devlet dışı aktörler tarafından diğer ülkelerin halkları ile kurulan pozitif ilişkiler bütünüdür.
- Başka ülke halklarını, değerlerini, geleneklerini, toplumsal yapısını, inançlarını tanıma olanağı sayesinde toplumlar arasında yanlış anlamaların ve ön yargıların giderilmesini, ortak paydalar bulunmasını ve uzlaşma ortamı yaratılmasını sağlamaktadır.

KÜLTÜREL DİPLOMASİNİN AMACI VE ÖNEMİ

- Kültürel diplomaside amaç; çağımızda ulusların kendilerini en barışçıl yöntemlerle ifade edebilmelerini sağlamaktır.

**05/06/2003 TARİHLİ
VE 2003/5753 SAYILI
BAKANLAR KURULU
KARARI**

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam: –Madde 1**

Bu Kararla, Türk kültürünün yurt dışında tanıtılması, yayılması ve korunması, yurt dışındaki vatandaşlarımız ve soydaşlarımızın kültürel bağlarının korunması, güçlendirilmesi ve dini konularda aydınlatılması ile Türk dilinin öğretilmesi amacıyla yurt dışına görevlendirilecek personelin unvanı, sayısı, nitelikleri, seçimleri, görev yerleri ve süreleri, izinleri, yurt dışındaki görevlerinin sona erdirilmesi ve diğer hususlara ilişkin esas ve usuller düzenlenmiştir.

Dayanak: –Madde 2

Bu Karar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ek 36 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 3

Bu Kararda geçen;

Komisyon: Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu'nu,

Yurt dışında görevlendirilen personel: 1'inci maddede belirtilen amacın gerçekleştirilmesini sağlamak üzere; öğretim üyesi, öğretim görevlisi, okutman, öğretmen ve din görevlisi olarak Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonunca geçici olarak görevlendirilecek personeli, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**BAKANLIKLARARASI ORTAK KÜLTÜR KOMİSYONUNUN KURULUŞU, ÇALIŞMA ESAS VE USULLERİ****Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonunun kuruluşu: –Madde 4**

(Değişik: 2/5/2012-2012/3149 BKK) Dışişleri Bakanlığı'nın koordinatörlüğünde Maliye, Millî Eğitim ve Kültür ve Turizm Bakanlıkları ile Yurt dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının yetkili temsilcilerinden oluşan Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu kurulmuştur. Diyanet İşleri Başkanlığı yetkili temsilcisi, din görevlilerine dair iş ve işlemlerde Komisyona iştirak eder.

Komisyon toplantılarına, gerekli görülmesi halinde diğer ilgili kurumlardan da temsilci çağrılabilir.

Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonunun çalışma esas ve usulleri: –Madde 5

Yurt dışında görevlendirilecek personelin unvanı, sayısı, nitelikleri, seçim esas ve usulleri, görev yerleri ve süreleri, izinleri, yurt dışındaki görevlerinin sona erdirilmesi ve diğer hususlara ilişkin işler bu Karar esaslarına göre Komisyon tarafından yürütülür. İlgililerin görev sürelerinin uzatılması, görevlerinin sona erdirilmesi ve yurda geri çağrılmalarına ilişkin hususlarda personelin görev yaptığı yerdeki misyon şefinin görüşü de dikkate alınır.

Yurt dışında görevlendirilecek personelin; bu Kararda belirtilen esaslar çerçevesinde seçimleri, görevlerini ifada ihtiyaç duyulacak hizmet içi eğitimleri, ihtiyaç durumu göz önüne alınmak suretiyle Karara ekli Cetvelde belirtilen ülkelerde görev yerlerinin tespiti, gözetim ve denetimleri, 8'inci maddede belirtilen azami süreyi geçmemek üzere görevlendirme sürelerinin uzatılması ile izinlerin kullanılmasına ilişkin esas ve usuller Komisyonda belirlenir.

Bu Karar uyarınca Komisyona verilmiş olan görevler ile diğer hususların yürütülmesine ilişkin olarak Komisyonun çalışma esas ve usulleri, anılan kurumlarda müştereken tespit edilir. Komisyon kararları oy birliği ile alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**BAKANLIKLARARASI ORTAK KÜLTÜR KOMİSYONUNCA YURT DIŞINDA GÖREVLENDİRİLECEK PERSONELİN SAYISI, NİTELİKLERİ, SEÇİM ESAS VE USULLERİ, GÖREV SÜRELERİ, AYLIKLARI, İZİNLERİ VE GERİ ÇAĞRILMALARI****Yurt dışında görevlendirilecek personelin sayısı: –Madde 6**

Komisyonca yurt dışında görevlendirilecek toplam personel sayısı 3.500'ü geçemez. Yurt dışında görevlendirilecek personelin, Komisyonun görüşü üzerine ülkelere göre sayı ve unvanlarını tespit etmeye Dışişleri ve Maliye Bakanlıkları müştereken yetkilidir.

Yurt dışında görevlendirilecek personelde aranılacak şartlar: –Madde 7

(Değişik: 25/1/2016-2016/8563 BKK) Yurt dışında görevlendirilecek personelde aşağıdaki genel ve özel şartlar aranır.

Genel şartlar;

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
- 657 sayılı Kanuna veya 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi olarak çalışıyor olmak (Vekil öğretmenler ve vekil imamlar ile sözleşmeli olarak çalıştırılanlar hariç),
- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53'üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı 1 yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak,
- Son 10 yılda haklarında uyarma ve kınama cezaları dışında disiplin cezası verilmemiş olmak,
- Askerlik hizmetini yapmış olmak veya askerlik hizmetinden muaf tutulmuş olmak,

**657 SAYILI
DEVLET MEMURLAR
KANUNU**

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU

BÖLÜM 1

KISIM - I Genel Hükümler

BÖLÜM: 1

Kapsam, Amaç, Temel İlkeler, İstihdam Şekilleri

Kapsam: –Madde 1

Soru 1: Hangi kurumlarda çalışan memurlar hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uygulanır?

Cevap 1: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır.

Soru 2: Hangi görevlerde çalışanlar özel kanunların hükümlerine tabidir?

Cevap 2: Anayasa Mahkemesi üye ve yedek üyeleri ile rapor-törleri; hakimlik ve savcılık mesleklerinde veya bu mesleklerden sayılan görevlerde bulunanlar, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay savcı ve yardımcısı, Üniversitelerin, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin, Devlet Güzel Sanatlar Akademilerinin, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün öğretim üye ve yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri, Genelkurmay Mehtaran Bölüğü Sanatkarları, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi ve Belediye Opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar ve orkestralarının sanatkar memurları, uzman memurları, uygulatıcı uzman memurları ve stajyerleri; Spor-Toto Teşkilatında çalışan personel; subay, ast-subay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler ile Emniyet Teşkilatı mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir.

Amaç: –Madde 2

Soru 3: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun amacı nedir?

Cevap 3: Bu kanun, Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenlemeyi amaçlar.

Soru 4: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda Yönetmeliklerin yürürlüğe konulması konusunda kim yetkilidir?

Cevap 4: Bu kanunda öngörülen yönetmelikler Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulur.

Temel ilkeler: –Madde 3

Soru 5: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun temel ilkeleri nelerdir?

Cevap 5: Bu kanunun temel ilkeleri sınıflandırma, kariyer ve liyakat ilkeleridir.

Soru 6: Sınıflandırma ilkesi nedir?

Cevap 6: Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır.

Soru 7: Kariyer ilkesi nedir?

Cevap 7: Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

Soru 8: Liyakat ilkesi nedir?

Cevap 8: Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

İstihdam şekilleri: –Madde 4

Soru 9: Kamu hizmetleri kimlerin eliyle gerçekleştirilir?

Cevap 9: Kamu hizmetleri, memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gerçekleştirilir.

Soru 10: Kimler memur olarak sayılır?

Cevap 10: Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler, bu Kanunun uygulanmasında memur sayılır.

Soru 11: Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan projeler için neden sözleşmeli personel istihdam edilir?

Cevap 11: Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işlenmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, mali yılla sınırlı olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileri olarak sözleşmeli personel istihdam edilir.

**5682 SAYILI
PASAPORT KANUNU**

Giriş-çıkış kapıları: –Madde 1

Soru 1: Hangi kapılardan Türkiye'ye giriş ve çıkış yapılabilir? Gümrük kapılarının açılışında kimlerin görüşü alınır?

Cevap 1: Türk vatandaşları ve yabancılar, Cumhurbaşkanınca tayin edilen yolcu giriş-çıkış kapılarından Türkiye'ye giriş ve çıkış yapabilirler. Gümrük kapılarının açılışında ise İçişleri Bakanlığının görüşü alınır.

Pasaport veya pasaport yerine geçerli vesika zorunluluğu: –Madde 2

Soru 2: Türkiye'ye giriş yapmak isteyen bir yabancı, hangi belgeleri ibraz etmek zorundadır?

Cevap 2: Yolcu giriş-çıkış kapılarındaki polis makamlarına usulüne uygun ve muteber pasaport veya pasaport yerine geçerli bir vesika ibraz etmek zorundadır.

Soru 3: Pasaport yerine geçerli vesikalar konusunda karar verme yetkisini hangi bakanlıklara aittir?

Cevap 3: Pasaport yerine geçerli vesikalar konusunda karar verme yetkisi, İçişleri ve Dışişleri bakanlıkları müştereken almaktadır.

Pasaport veya vesikasız gelen Türk vatandaşları: –Madde 3

Soru 4: Türkiye sınırlarına pasaport veya vesikasız gelen bir Türk vatandaşı, hangi belgeleri göstererek Türkiye'ye kabul edilebilir?

Cevap 4: Türkiye sınırlarına pasaport veya vesikasız gelen bir Türk vatandaşı, Türkiye Cumhuriyeti nüfus hüviyet cüzdanlarını veya hüviyet varakalarını ibraz ettiği takdirde veya nüfus hüviyet varakasından başka vesika veya delil göstererek polis tarafından takdir edilen belgelerin kıymeti sonucunda Türk vatandaşı olduklarına kanaat getirilmesi halinde Türkiye'ye kabul edilebilir.

Soru 5: Pasaport veya vesikasız gelen bir Türk vatandaşı, vatandaşlığı en seri vasıta ile usulü veçhile nasıl sabitleyebilir?

Cevap 5: Pasaport veya vesikasız gelen bir Türk vatandaşı, vatandaşlığı en seri vasıta ile usulü veçhile sabit oluncaya kadar icap ederse en yakın idare merkezine gönderilerek mahalli mülkiye amirinin göstereceği yerde oturtulabilir.

Soru 6: Türkiye Cumhuriyeti sınırlarından pasaportsuz olarak giren Türk vatandaşlarına hangi ceza verilir?

Cevap 6: Türkiye Cumhuriyeti sınırlarından pasaportsuz olarak giren Türk vatandaşlarına bin Türk Lirasından üç bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca, Türk vatandaşlığı sabit olmayan kişiler geri çevrilir.

**1 SAYILI CUMHURBAŞKANLIĞI
KARARNAMESİNİN (MEB)**

1 SAYILI CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİNİN MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ON BİRİNCİ BÖLÜMÜ

BÖLÜM 1

I. KISIM

Cumhurbaşkanlığı Makamı

Milli Eğitim Bakanlığı: –Madde 301

Soru 1: Milli Eğitim Bakanlığı'nın görevleri nelerdir?

Cevap 7: Milli Eğitim Bakanlığı'nın görevleri, okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencileri bedenî, zihnî, ahlakî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştiren ve insan haklarına dayalı toplum yapısının ve küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlayan eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak, güncellemek; öğretmen ve öğrencilerin eğitim ve öğretim hizmetlerini bu çerçevede yürütmek ve denetlemek olarak belirlenmiştir.

Soru 2: Milli Eğitim Bakanlığı'nın amacı nedir?

Cevap 8: Milli Eğitim Bakanlığı, okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencilerin bedenî, zihnî, ahlakî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirilmesini sağlayarak, insan haklarına dayalı toplum yapısının ve küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlayan eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak, güncellemek; öğretmen ve öğrencilerin eğitim ve öğretim hizmetlerini bu çerçevede yürütmek ve denetlemek amacını taşımaktadır.

Soru 3: Milli Eğitim Bakanlığı, hangi öğrencilerin gelişimine odaklanır?

Cevap 9: Milli Eğitim Bakanlığı, okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencilerin bedenî, zihnî, ahlakî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirilmesine odaklanır.

Soru 4: Milli Eğitim Bakanlığı'nın hangi görevleri arasında özel yetenekli öğrencilerin eğitimi de yer almaktadır?

Cevap 10: Milli Eğitim Bakanlığı'nın görevleri, Madde 301'de belirtilmektedir. Bu görevler arasında özel yetenekli öğrencilerin eğitim ve öğretimi de yer almaktadır. Madde 301'e göre, Milli Eğitim Bakanlığı özel yetenek sahibi kişilerin bu niteliklerini koruyucu ve geliştirici özel eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmekle sorumludur. Bakanlık, özel yetenekli öğrencilerin potansiyellerini tam olarak geliştirebilecekleri eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanması için çalışmalar yürütmektedir. Bu amaçla, özel yetenekli öğrencilerin tespiti, sınıflandırılması, eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanması ile ilgili çalışmalar yürütülmektedir.

Teşkilat: –Madde 302

Soru 5: Milli Eğitim Bakanlığı'nın kaç teşkilatı bulunmaktadır?

Cevap 11: Milli Eğitim Bakanlığı'nın üç teşkilatı bulunmaktadır. Bu teşkilatlar merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatlarıdır.

Soru 6: Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan bir öğretmen, yurt dışı teşkilatında görev almak istemektedir. Bu durumda öğretmenin hangi teşkilata başvurması gerekmektedir?

Cevap 12: Öğretmenin yurt dışı teşkilatında görev almak istemesi durumunda, Milli Eğitim Bakanlığı'nın yurt dışı teşkilatına başvurması gerekmektedir. Bakanlık, merkez ve taşra teşkilatlarının da yer aldığı üç tane teşkilattan oluşmaktadır ve yurt dışı teşkilatı da bu üç teşkilattan biridir. Yurt dışı teşkilatına başvurması gerekmektedir.

Hizmet birimleri: –Madde 303

Soru 7: Milli Eğitim Bakanlığı'nın hizmet birimleri nelerdir?

Cevap 13: Milli Eğitim Bakanlığı'nın hizmet birimleri şunlardır:

- Temel Eğitim Genel Müdürlüğü,
- Ortaöğretim Genel Müdürlüğü,
- Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü,
- Din Öğretimi Genel Müdürlüğü,
- Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü,
- Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü,
- Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü,
- Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü,
- Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü,
- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,
- Personel Genel Müdürlüğü,
- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü,
- İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğü,
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı,
- Teftiş Kurulu Başkanlığı,
- Strateji Geliştirme Başkanlığı,
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
- Özel Kalem Müdürlüğü.

Soru 8: Hangi hizmet birimi öğretmen yetiştirme ve geliştirme faaliyetlerinden sorumludur?

Cevap 14: Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü öğretmen yetiştirme ve geliştirme faaliyetlerinden sorumludur.

ULUSLARARASI KURULUŞLAR

EDITÖR YAKINLARI

ULUSLARARASI KURULUŞLAR

AVRUPA KONSEYİ (CE)

Kuruluş: 5 Mayıs 1949

Merkezi: Strazburg (Fransa)

Üye Ülkeler: 46 üye ülkesi vardır.

Amaçları

- İnsan hakları, hukukun üstünlüğü ve çoğulcu demokrasi ilkele-rini korumak ve güçlendirmek
- Irkçılık, hoşgörüsüzlük ve yabancı düşmanlığı, sosyal dış-lanma, uyuşturucu madde ve çevre konularındaki sorunlara çözüm aramak
- Avrupa kültürel benliğinin oluşmasına ve gelişmesine katkıda bulunmak

Türkiye, kurucu üyelere dendir.

Gözlemci Üyeler: ABD, Japonya, Kanada, Meksika, Vatikan

Avrupa Konseyi'nin belkemiğini oluşturan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ise 4 Kasım 1950'de Roma'da imzalanmış-tır.

AVRUPA GÜVENLİK VE İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (AGİT)

Kuruluş: 1975 Helsinki Nihai Senedi - Kurumsal 1995

Merkezi: Viyana (Avusturya)

Üye Ülkeler: 57 üye ülkesi vardır.

Amaçları

- Soğuk Savaş Döneminde bloklar arasındaki diyalog zeminini artırmak amacıyla kurulmuştur.
- 1994'te Budapeşte Zirvesi'nde uluslararası örgüte dönüşmüştür.

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (EİT)

Kuruluş: 1985

Merkezi: Tahran (İran)

Üye Ülkeler: Türkiye, İran, Pakistan (kurucu üyeler) ile Afganis-tan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan

Amaçları

- Üye ülkelerin kalkınmalarına katkıda bulunmak
- EİT bölgesi içindeki ticari engelleri kaldırmak ve bölge içi tica-reti geliştirmek

- EİT bölgesinin küresel pazarlarla bütünleşmesini teşvik etmek
- Üye ülkeler arasındaki kültürel ve tarihi bağları güçlendirmek

Türkiye, kurucu üyelere dendir.

Genel Sekreteri: Khusrav Noziri (Tacikistan)

EKONOMİK İŞ BİRLİĞİ VE GELİŞME TEŞKİLATI
(OECD)

Kuruluş: 30 Eylül 1961

Merkezi: Paris (Fransa)

Üye Ülkeler: 37 üye ülkesi vardır.

Amaçları

- Ekonomik büyüme, mali istikrar, ticaret ve yatırım, teknoloji, yenilik, girişimcilik ve kalkınma alanlarında iş birliği yoluyla refahın sağlanması ve yoksullukla mücadele konularında hükü-metlere yardımcı olmak
- Herkes için iş imkânı yaratılması ve sosyal eşitlik ile etkin ve sağlıklı bir yönetim gerçekleştirilmesi;
- Yeni gelişme ve sorunları anlamak ve bunlara çözüm üretmek konularında hükümetlere tavsiyelerde bulunmaktır.

Türkiye, kurucu üyelere dendir.

Genel Sekreteri: José Ángel Gurría (Meksika)

İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (İİT)

Kuruluş: 25 Eylül 1969

Merkezi: Cidde (Suudi Arabistan)

Üye Ülkeler: 57 üye ülkesi vardır.

Amaçları

- Üye Devletler arasında iş birliği ve dayanışmayı güçlendirmek
- İslam Dünyasının hak ve çıkarlarını korumak

Türkiye, kurucu üyelere dendir.

Gözlemci Üyeler: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Bosna-Her-sek, Orta Afrika Cumhuriyeti, Rusya, Tayland.

Genel Sekreteri: Yusuf Bin Ahmed el Useymim

Suriye'nin üyeliği 14-15 Ağustos 2012 tarihlerinde Mekke'de düzenlenen 4. Olağanüstü İİT Zirvesi'nde askıya alınmıştır.

GENEL KÜLTÜR

ÖZEL GÜNLER VE HAFTALAR

Ocak	<p>Yeni Yıl (Yılbaşı): 1 Ocak</p> <p>Gazeteciler Günü: 10 Ocak</p> <p>Dünya Gümrük Günü: 26 Ocak</p> <p>Enerji Tasarrufu Haftası: 11- 18 Ocak</p>	<p>Uluslararası Uyuşturucu Kullanımı ve Kaçakçılığı İle Mücadele Günü: 26 Haziran</p> <p>Dünya Çevre Günü: 5 Haziran</p> <p>Çevre Koruma Haftası: Haziran Ayının 2. Haftası</p>	Haziran
Şubat	<p>Sivil Savunma Günü: 28 Şubat</p>		
Mart	<p>İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü: 12 Mart</p> <p>Tıp Bayramı: 14 Mart</p> <p>Çanakkale Zaferi: 18 Mart</p> <p>Şehitler Günü: 18 Mart</p> <p>Uluslararası Irk Ayırımı İle Mücadele Günü: 21 Mart</p> <p>Nevruz Bayramı: 21 Mart</p> <p>Orman Haftası: 21-26 Mart</p> <p>Dünya Su Günü: 22 Mart</p> <p>Dünya Tiyatrolar Günü: 27 Mart</p> <p>Bilim ve Teknoloji: Haftası 8 - 14 Mart</p> <p>Dünya Kadınlar Günü: 8 Mart</p>	<p>Kabotaj ve Deniz Bayramı: 1 Temmuz</p> <p>Demokrasi ve Millî Birlik Günü: 15 Temmuz</p> <p>Gazeteciler ve Basın Bayramı: 24 Temmuz</p>	Temmuz
		<p>Zafer Bayramı: 30 Ağustos</p>	Ağustos
		<p>Gaziler Günü: 19 Eylül</p> <p>Türk Dil Bayramı: 26 Eylül</p> <p>Dünya Turizm Günü: 27 Eylül</p>	Eylül
Nisan	<p>Kanserle Savaş Haftası: 1- 7 Nisan</p> <p>Dünya Otizm Farkındalık Günü: 2 Nisan</p> <p>Turizm Haftası: 15 - 22 Nisan</p> <p>Kutlu Doğum Haftası: 20 - 26 Nisan</p> <p>23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı: 23 Nisan</p> <p>Dünya Kitap Günü: 23 Nisan</p> <p>NATO Günü: 4 Nisan</p> <p>Dünya Sağlık Günü: 7 Nisan</p>	<p>Dünya Gıda Günü: 16 Ekim</p> <p>Birleşmiş Milletler Günü: 24 Ekim</p> <p>Cumhuriyet Bayramı: 29 Ekim</p> <p>Hayvanları Koruma Günü: 4 Ekim</p> <p>Dünya Mimarlık Günü: 4 Ekim</p> <p>Uluslararası (Dünya) Öğretmenler Günü: 5 Ekim</p>	Ekim
		<p>Türk Harf Devrimi Haftası: 1 - 7 Kasım</p> <p>Atatürk Haftası: 10 - 16 Kasım</p> <p>Dünya Felsefe Günü: 20 Kasım</p> <p>Çocuk Hakları Günü: 20 Kasım</p> <p>Öğretmenler Günü: 24 Kasım</p>	Kasım
Mayıs	<p>İşçi Bayramı: 1 Mayıs</p> <p>Engelliler Haftası: 10 - 16 Mayıs</p> <p>İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası: 4-10 Mayıs</p> <p>Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı: 19 Mayıs</p> <p>İstanbul'un Fethi: 29 Mayıs</p>	<p>Dünya Özürlüler Günü: 3 Aralık</p> <p>Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının Verilişi: 5 Aralık</p> <p>Dünya İnsan Hakları Günü: 10 Aralık</p>	Aralık

EDITÖR YAYINLARI

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok. Matbaacılar Sitesi
Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 20 33 Belgegeçer: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.editoryayinevi.com | bilgi@editoryayinevi.com

